

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ 307/2010

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Β2 ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Συνεδρίαση της 15-9-2010

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος: Ιωάννης Σακελλαρίου, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Ανδρέας Χαρλαύτης, Νικόλαος Μουδάτσος, Κων/νος Γεωργάκης, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Κων/νος Χαραλαμπίδης, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Κουήν Χουρμουζιάν, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κων/νος Γεωργάκης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Ερώτημα: Υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΤ/ ΔΑΑΠ/ Φ. 152/ 40376/ 711/ 4-6-2010 του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

Περίληψη Ερωτήματος: Εάν ο υπόχρεος για την καταβολή της αποζημίωσης απαλλοτριωθέντος δεν συμμετείχε στη δίκη για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης, αλλά άσκησε αυτοτελή αίτηση για τον οριστικό προσδιορισμό αυτής υποχρεούται να παρακαταθέσει την προσδιορισθείσα τιμή μονάδας μέσα σε ενάμισι έτος από την δημοσίευση της απόφασης περί προσωρινού καθορισμού αυτής ή από την δημοσίευση της σχετικής απόφασης για τον οριστικό προσδιορισμό της.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Στο άρθρο 17 §§2 και 4 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

“2 .Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση, που να

ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης. Αν ζητηθεί απευθείας ο οριστικός προσδιορισμός της αποζημίωσης, λαμβάνεται υπόψη η αξία κατά το χρόνο της σχετικής συζήτησης στο δικαστήριο.....

4. Η αποζημίωση ορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια. Μπορεί να ορισθεί και προσωρινά δικαστικώς, ύστερα από ακρόαση ή πρόσκληση του δικαιούχου, που μπορεί κατά την κρίση του δικαστηρίου να παράσχει για την είσπραξή της ανάλογη εγγύηση, σύμφωνα με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος.....

Η αποζημίωση που ορίστηκε καταβάλλεται υποχρεωτικά το αργότερο μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως.

Η αποζημίωση δεν υπόκειται, ως αποζημίωση σε κανένα φόρο, κράτηση ή τέλος”.

Περαιτέρω στα άρθρα 13 και 14 Ν. 2882/2001 “Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων” (ΦΕΚ Α’ 17) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 13

“ 1. Η αποζημίωση πρέπει να είναι πλήρης και να ανταποκρίνεται στην αξία του απαλλοτριωμένου ακινήτου κατά το χρόνο της συζήτησης ενώπιον του δικαστηρίου για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης, ή, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό, κατά το χρόνο συζήτησης για τον προσδιορισμό αυτόν” .

2.....»

Άρθρο 14

“1. Κατά την έννοια του παρόντος νόμου, ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι δύνανται να ζητήσουν δικαστικώς τον προσωρινό ή οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, είναι α) ο υπόχρεος να καταβάλλει την αποζημίωση β) ο υπέρ ου κηρύχθηκε η αναγκαστική απαλλοτρίωση και γ) ‘όποιος αξιώνει κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριούμενο.

2.....”.

II. Από την ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 17§2 εδ. β του Συντάγματος αν ζητηθεί απευθείας ο οριστικός προσδιορισμός της αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχει το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης ενώπιον του Εφετείου της αίτησης για τον καθορισμό της οριστικής τιμής μονάδας (ΑΠ 553/1986 ΕΛΛ Δ/νησ 197.626 ΑΠ 194/1993 ΕΕΝ 1994 .140 Ι. Χορομίδης Αναγκαστικές Απαλλοτριώσεις Έκδοση 2004 σελ. 313). Το ίδιο ισχύει και όταν ο υπόχρεος για την καταβολή της αποζημίωσης δεν συμμετείχε στη διαδικασία ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου και μεταγενέστερα ζητεί με αυτοτελή αίτησή του τον οριστικό της προσδιορισμό απευθείας από το Εφετείο. (πρβλ. ΣΤΕ 1001/2007).

Κατά συνέπεια εφόσον ο υπόχρεος προς αποζημίωση του απαλλοτριωθέντος ακινήτου, ο οποίος δεν κλητεύθηκε και δεν συμμετείχε στη δίκη για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης ζητεί μεταγενέστερα με αυτοτελή αίτησή του τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, οφείλει να καταβάλλει αυτή μέσα σε ενάμιση έτος από τον οριστικό προσδιορισμό αυτής, καθόσον κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Εφετείου κατέστη διάδικος και υπόχρεος προς καταβολή της αποζημίωσης που προσδιορίστηκε οριστικά.

III. Από τα τεθέντα υπόψη του Γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού στοιχεία συνάγονται τα εξής:

Με την υπ' αριθμ. 640/2008 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ναυπλίου καθορίστηκε, κατόπιν αιτήσεως των καθ' ων η απαλλοτρίωση η προσωρινή τιμή μονάδας των απαλλοτριωθέντων υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και με δαπάνες του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων με την υπ' αριθμ. 1000350/81/Δ0010/24-1-2005 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού (ΦΕΚ Δ 103) ακινήτου και των επικειμένων αυτού.

Στη σχετική δίκη δεν κλητεύθηκε και δεν συμμετείχε το υπόχρεο προς αποζημίωση Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, το οποίο άσκησε εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού προσδιορισμού της αποζημίωσης (άρθρο 9 § 4 Ν. 2882/2001) αίτηση μαζί με το Ελληνικό Δημόσιο για απευθείας οριστικό προσδιορισμό της

αποζημίωσης, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 386/2009 απόφαση του Εφετείου Ναυπλίου, η οποία καθόρισε αυτή κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο διατακτικό της, με κρίσιμο χρόνο υπολογισμού της αξίας των απαλλοτριωθέντων το χρόνο συζήτησης της υπόθεσης ενώπιον του Εφετείου.

IV. Ενόψει των παραπάνω, κατά την γνώμη του Τμήματος, εφόσον το υπόχρεο προς πληρωμή της αποζημίωσης Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.Α.) δεν συμμετείχε, λόγω μη κλητεύσεώς του, ούτε υπήρξε διάδικος στη δίκη για τον προσδιορισμό της προσωρινής τιμής αποζημίωσης των απαλλοτριωθέντων και αυτό (Τ.Α.Π.Α) ζήτησε τον οριστικό προσδιορισμό αυτής με αίτησή του μαζί με το Ελληνικό Δημόσιο απευθείας από το Εφετείο, η προθεσμία του ενάμισι έτους για την παρακατάθεσή της στο Τ.Π.Δ. αρχίζει από την δημοσίευση της σχετικής απόφασης του Εφετείου.

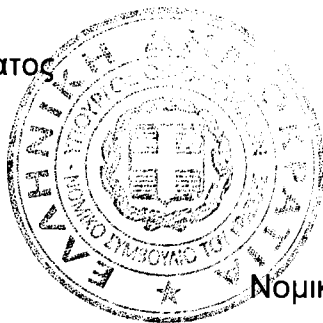
Κατά την ειδικότερη γνώμη του Νομικού Συμβούλου Νικολάου Μουδάτσου, εφόσον το υπόχρεο προς καταβολή της αποζημίωσης Τ.Α.Π.Α. δεν κατέστη διάδικο στη δίκη για τον προσωρινό καθορισμό της αποζημίωσης η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν έχει ουδεμία για αυτό συνέπεια και η προθεσμία του ενάμισι έτους για την παρακατάθεση της αποζημίωσης στο Τ.Π.Δ. αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου περί καθορισμού της οριστικής τιμής μονάδας αποζημιώσεως στη δίκη της οποίας κατέστη το πρώτον διάδικο.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 27-9-2010

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Ιωάννης Σακελλαρίου
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κων/νος Γεωργάκης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους